

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 krt — kr.
Félévre . . . 3 — 50
Negyedévre . . . 1 — 50
Egy hóra . . . —, 50
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
(Nádasy-fele ház)
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
hová a lap szellemi részét
illető minden körlemény
intézendő.
Kéziratok vissza nem adódnak.
Hirdetések
a kiadóhivatalban vétetnek föl.
Előfizetések elfogadottnak még
valamennyi könyvkereske-
desben.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér) Böhm Manó (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
Mindezen helyeken előfizetések is elfogadottnak.

Az egységes főigazgató.

(H.) Meggondolkozott a városi iskolaszék, vagy meggondolkozott annak egyik tagja s kisütötte, hogy Pécs város iskolai viszonyai oly fejlettek, hogy azok mellett okvetlen szükséges egy főigazgató címmel ellátott új állást szervezni, melynek betöltője fölügyeletet gyakoroljon a város népiskolái fölött s ezek és az iskolaszék között bizonyos kapcsot képviseljen.

Bámulatos eszme! És épen most, ezekben a nyári napokban.

És ugyan mit akarhat ezzel a tervvel az iskolaszék? Kétfélel akarhat: vagy az iskolai viszonyokat magasabbra fejleszteni, illetve a hiányzó szükségletet — mint az iskolaszék mondja a határozatban — pótolni, tehát egy oly intézményt létesíteni, melyre föltöbb szükség volt, de most már annak létesítése elkerülhetlen követelmény; vagy az állást rendszerezíteni akárki fia számára.

Mind a két esetben szörnyen vétkes az iskolaszék.

Mintegy 15 év — de annál is több idő — óta iskoláink — a tanítás eredményét tekintve — oly rendezett állapotuk, hogy azok évről évre csak dícsérettel, elismeréssel találkoztak nemcsak a város polgárságának kebelében, melynek sarja ez iskolában nyerte első képzettségét, hanem oly idegen szülők körében is, a kik más vidéken, más városokban — nem is egyben, de többen — neveltették azelőtt gyermekeiket s valamennyi közt a pécsi iskolák tanító erőit emelték ki

mint olyanokat, kiknek keze alatt gyermekeik határozott előrehaladását tapasztalták.

A legutóbbi évek kulturális eredményei — érthetünk itt mintegy 8 esztendőt is — oly szembeszökőek, hogy azok föltölt csak ugy elsuhanni nem lehet; el kell ismernünk, hogy Pécs városának olyan brilláns tanító-kara van, minő kevés ez országban s ha nagyon erőltetjük az összehasonlítást, ugy ki kell jelentenünk, hogy magának a fővárosnak sincs — képzettség, intelligencia és szorgalom dolgában — oly kifogástalan tanító-sága, mint Pécsnek.

Ennek elismerésétől az iskolaszék, de még a törvényhatósági közgyűlés sem irtózott. Bizony eldicsekedtünk mi a közgyűlési teremben is oly hatalmas mondásokkal, hogy gyönyörűség volt hallgatni. Az igaz, hogy akkor ez a nagy-nagy dícséret azért kellett, hogy ezzel port hintsünk a szegény tanítók szeméibe, a kik szerény fizetésemelésért, ötévi pótlékért bátorokdottak folyamodni.

No de ez nem változtat a dolgon. Reméljük, hogy azért megálljuk a kimondott szót; azért azok a pécsi tanítók — férfiak ugy mint nők — mégis csak fenyegetnek, a kikre büszkék lehetünk.

De miféle forgolódás ez már most? Hát miért lett egyszerre oly hiányos a vezetés, a fölügyelet, miért hiányzik egyszerre ebből a pompásan működő masinából egy csavarszeg? No mert így kell lennie, ha már annyira kétségbeesik az iskolaszék s kétségbeesésében egy fölügyelői igazgatói állást kényszerül szervezni, melyet egy okol meg határozatá-

ban, hogy hiányzik a kellő fölügyelet az iskolában, az eddigi igazgatók nem ellenőrizhetik a tanítást, mert maguk is tanítók, ide kell egy olyan ember, a ki nem tanít, hanem csak egyik iskolából jár a másikba.

Kérdjük: mi más ez, mint az eddigi állapottal való meg nem elégedés? Pedig ez a főntebb elmondottak után teljes lehetetlenség, következetlenség, jobban és őszintebben kifejezve magunkat: **h a z u g s á g!**

Az iskolák eredménye mindenkor a legkielegítőbb volt, tehát főigazgató nélkül is; a fölügyelet pedig az igazgatók, az iskolalátogatók s főképe a tanfölügyelő személyében szintén megvolt, a mit az iskolák előbb említett jó eredménye bizonyít, szintén főigazgató nélkül.

Tehát nem ez az igazi ok a főigazgatói állás rendezésére, hanem a másik, hogy minden áron létesíteni akarnak egy állást valaki számára. Hogy ki ez a valaki, az az iskolaszék magas fejének a titka s míg a titok nyílttá nem válik, addig mi ezzel a ponttal a személyi oldaláról nem foglalkozunk; de foglalkozunk azzal a gombasággal, a mi e szándékban foglaltatik s a mi a fönt leirt arcuzolapását a pécsi tanítói karnak csak bekoronázza. S ez az, hogy fölláztatni akarnak egy új állást, mintegy 1400, sőt talán épen 2000 frt javadalmazással, holott a régiek fizetését meghagyják olyanoknak, a milyen volt ezelőtt 20 esztendővel.

Ez gomba jogtalanság azok iránt, a kik az igát huzzák a leendő főigazgató

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Színházi képek.

II.

— A vidéki atyafi. —

(Le-Tor.) Mikor először ment el azon alkotmány mellett, melyet mi szinkörnek nevezünk, esodalkozva kiállott föl:

— Én Teremtőm, de mekkora egy hidas! — S talán még azt is megmagyarázta ebből magának, hogy hát miért is nem látott ebben a városban más kisebb fajtájú, nálunk szokásos ilyenem építményt.

Hanem azóta már nem egyszer hajtotta be házát a pécsi vásárra, sokszor ment el e fabódé mellett s lassan nem csak azt tudta meg, hogy abba emberek járnak s ott mindenféle szép komédiákat lehet látni, sőt egy alkalommal, midőn szokatlanul nyomta zsebében az a sok rézgaras, hatos, huszas és bankó, miket a vásárról hozott esérébe jószágaiért, arra is elszánta magát, hogy e rengőteg faalkotmányt belőlről is megnézzé.

A miket ott látott, annyira megnyerték tetszését, hogy ezentúl minden alkalommal kellett vagy egy fél óráig perelni odahaza az asszonnyal, ki kevesnek kezdte találni a nála levő pénzkészletet. Mint afféle bücsületes ember nem is tagadta, mi oka e hiánynak, tebeleszélte feleségének fejét mindentéle dícsőítésekkel, melyeket a trágyadűk, ó-percezek és egyéb műszinek fölött eszert meg. Az persze édes-keveset értett belőlök, de azért nagy sokára rá hagyta magát beszélni, hogy férje ura a legmértányosabb dolgokra költi pénzét.

Most már rendes látogatója a szinkörnek, ha a városban van. Alig adott túl a legutolsó házán vagy baromfi, föléles leptekekkel rohan az arena felé, s bárha a szereplendő színészek és színésznők jó része még csak alig hogy megkezdte a festékes pamaesot működésbe hozni, kesedelem nélkül megostromolja a pénztart s siet azon melegében elfoglalni helyét a közép-karzatban.

Talál ő ilyenkor is látni valót. Bár elégszer bámulta az előfüggőnyt, nem egyszer elvasta az a gazlámpák számat s tartott eszményi versenyt közöttük a fölött, hogy melyikük képes

nagyobbat és legkitartóbban pislogatni, mégis föl tud mindig valamí ujat, figyelemreméltót fedezni.

Majd azon törí a fejét, hogy az a festett viláosság, mely az előfüggöny oszlopcarnokán török meg, napsugár-e vagy holdfény; majd pedig annak találgatásában leli gyönyörűségét, hogy a rajta levő fák tölgyek-e vagy cserfák, aztán mennyi aprófát lehetne azokból hasítani az asszonnyak, ha igazándiak volnának?

Ha a közönség szálkónak kezd befelé, soha sem mulasztja el azokat fejek szerint venni számba, s pláne ha valamelyik kedvenc színészenek van jutalomjátéka, olyan drukkölást fejt ki, mintha csak kártyára gusztlána a huszonegyesben.

— Na még egy pár! Na még egy rakás! — dörmögi ilyenkor bajuszába, s szinte nekiválad ábrázolja, ha látja, hogy jóslása beteljesül. Még fölségesebb élvezete van akkortájt, mikor már megeregd a zenekar szerszámainak hangtermele; úgy elnézi azt a karmestert, a mint ideoda löbbálja karjait, s szinte nagyot dobban a szíve, mikor a réztányér hatalmasan fölcsivít a reá mért ütéstől.

javára, a ki ettől az igától teljesen menten, kényelmesen sétálhat egyik iskolából a másikba fölösleges inspiczióllását teljesíteni.

A városnak van jelenleg 5 népiskolája s ezekben — daczára annak, hogy valamennyiben ugyanazt a tananyagot ugyanolyan eredménnyel tanítják, mert ez is a köteleességük — mégis óriási különbséggel vannak a fizetés dolgában. A külvárosi tanító fizetése kisebb mint a belvárosi tanítóé, aztán a külvárosiaknál — miért nem a belvárosiaknál is? — ezeken kívül vannak 4—5 évig működő segéd-, helyettes-, ideiglenes- és szám fölötti helyettes tanítók ugyanily különbözőségű díjazással; de azért a tananyag ugyanaz és az eredménynek ugyanolyannak kell lennie, mint a többinél, sőt minél kisebb díjazással valamelyik huzója az igának, annál jobb sikert kell fölmutatnia, hogy aztán reménye lehessen a magasabb díjazási osztályba való előléptésre. És ennek a magasabb díjazásnak 400 frt a sum-májá!

Ugyan nem gondolja meg a nagytudományú iskolaszék, hogy az a 400 frt szegénytelenen kevés? Dehogy nem gondolja meg. Ha nagyon a sarokba szorítjuk, elismeri ezt is, de azzal védekezik, hogy a tanügyi budget már nem enged mélyebben belenyulni a kaszába. Ugyan ugye? Hanem egy teljesen új s a jelen körülmények között teljesen fölösleges állásra van 1400—2000 frtja a tanügyi budgetnak?

Azt az előbbi szegénytelen foltot mosák le előbb ezzel a végre megtalált 1400—2000 frttal; javítsák meg a külvárosi tanítók fizetését, illetve szüntessék meg a képtelen különbséget a kül- és belvárosi tanítók fizetése között, mert a tanítók között ugy sincs különbség! Ha ezt megcselekedték, ha megszüntették azt a gombamódrú növesztett segéd-, helyettes-, ideiglenes- és számfölötti helyettes címeket s helyükbe méltányos és tisztességes fizetéssel járó rendes tanítói állásokat szervezetek, akkor — ha még akad kidobni való 1400—2000 frtjuk, ám állítsák föl a főigazgatói állást, melyre most nincs szükség!

Vegre megkezdődik az előadás; összes figyelmre arra irányul, együtt érez a szereplőkkel. Ököre szorítja kezét, ha valami álnozkodást vesz észre, s ezirgatásra simulnak ki ujjai, ha egyike a szép színésznőnek elbajolja őt kedves játékkal. Idős ember létere sokszor fölshajt magában, mikor holmi szerelmi ömlengések hangzanak el csinos nőszemélyek ajkairól:

— Milyen ékes dolog volna, ha ezeket nekem szajnála el! De el tudnék én vele banni angy hamarában! — hanem aztán hirtelen eszébe jut:

— Haj, ha ezt megtudná az anyuk! — s ezzel hirtelen leltüi fölbuzdult vért.

Tenyerei jobban működnek a nyomtató rúdnál; állandó készenletben tartatván, minden alkalmas pillanatban képesek megkezdeni a fülhártya rezgető tapost, legyen akár kuplé, akár görögütz vagy bármi más érdekes jelenség a soron.

A fölvonásközököt avval tölti ki, hogy a gyerekeket rázza le hátáról, kik magasra törő hajlamuknál fogva igen szeretnek ilyenem emelkedettebb pozíciókat elfoglalni a játék tartama

POLITIKAI HIREK.

A Budapesteni ülésező delegáció die szerdaiu befejezteit 1891. évi közös előirányzat 2 600 000 frt nettó-többlet-követelést tüntet föl. Ebből a hadügyminiszteriumra esik 2 260 000 frt, a külügyminiszteriumra 330 000 frt, mely utóból 100 000 forint a rendelkezési alapnak jut. A többletkövetelés legnagyobb részét az áremelkedések, a megtakarítások csökkenése adminisztratív rendszabályok következtében, a vártüzérség újja szervezése, a füstnélküli löpor behozatala — mire a jövő évben 2 és fél millió forint fog fordítani — egy esomé gyalogezrednek rendes békélszáma való kiegészítése, a 42-ik lovas-ezred felállítása és a vadászcsapatok szervezésének módosítása idegen elő. A kormánylapok meg csak nem is regen tele szájjal kúrtölték, hogy a füst nélküli löpor nem fog költéségtöbbletet okozni.

A magyarnyelv oktatása a katonai tanintézetekben. A delegáció most ülésezik Budapestén s ez alkalommal a közös hadügyminiszter arra vonatkozólag, hogy a magyar delegáció tavaly is hangsúlyozta a magyar nyelvnek oktatását — így nyilatkozott:

Azon intézkedés, melylyel a múlt évben elrendeltetett, hogy az elméleti magyar nyelvtani órák szaporításán kívül, meg ezen nyelv gyakorlati elsajátításának céljából a katonai alrealtanodákban hetenkint két napon, a főrealtanodában és az akadémiákban pedig hetenkint egy egy napon magyarul kell tanulni, általában észszerűnek bizonyult, minék következtében az továbbra is főtartatjuk. A tanerők megválasztásánál tekintet van arra, hogy a képzőintézetbe elegendő számban osztásának be olyan tisztek, kik, a magyar nyelvet bírva, képesek annak tanítását és gyakorolását meg eredménydusabbá alakítani.

HIREK.

— **(Úr-napja.)** A katolikus egyháznak egyik legnagyobb ünnepe, az Úr-napja folyt le az elmúlt esztőtökön. Már kora hajnalban kezdtek elkészíteni s földiszíteni a körmenetre szükséges úgy evangélista-oltárt; s a hazak ablakait is, melyek mellett a körmenet elvonulandó volt, virágbokrékat és gyertyatartók nagy száma elcsélt. Reggeli 8 órakor kezdődött meg az ünneplés mise az Apácák-templomban megyés püspökünk személyes részvételével s kinn a Seitovszky téren már ekkor nagy számban gyülekezett össze a közönség, hogy a körmenetet elvonulni lássa. Mikor úgy 9 óra tájban a körmenet megindult az első oltar felé, mindkét sáttérnyitző hangyabolyhoz hasonlított, melyben mindenki arra törekedett, hogy mentől kevesebb

alatt, s ha ezt elvégezte, a szinlap személyi rovatát bűtzi. A kritikához is ért.

— Be szép dolog volt! — mondja előadás után — csak az a kár, hogy a csókjait alig hallatszattak; sokkal különben végzem én ezt a feleségemmel — úgy szól a miénk, akár egy földhöz vágott leveles bügre!

Máskor meg keményebb szavakkal is támadja meg az igazgatót:

— De az már még sínesen rendén, hogy ezt a szép színészkasszonyt olyan hamarosan kiesepentették méltóságából; s multkor még grófkasszony volt, ma már pedig szegény koromnáva alacsonyították le!

Azonban ilyféle kifogások daczára, melyekhez néha a görögütz-hiány elleni kifakadás járul, rendszeren meg van elégedve a szini előadásokkal s hazafelé való útjában csak úgy kísért fejében az a sok fényes alak, annak a sok szép dának, elegans úrnak az ábrázata, kiknek a szinpad deszkáin elszavalt fraziszai áthatlan chaossá fejlődnek ki emlékezetének tárházában.

Hazaérkezése után egy bizonyos ideig

fej legyen közte és az elvonuló körmenet között, s a mentől nagyobb mennyiségű hangot foghasson föl fülleivel a katonazenekar játékból. A körmenet tet, melyben a helybeli papság majdnem teljes számban vett részt, maga Dulánszky püspök vezette e, ki négy rendőr által tartott menyezett alatt jött a szentséggel; a menyezett körül honvéd alisztek képezték a diszvonalat. A papságot a főispán, úgy a helybeli hatóságok fejei követték, kik mögött nagy néptömeg csatlakozott a menethez. A katonaság is nagy számmal volt képviselve ez ünnepléken. Ugy a közös gyalogság, mint a honvédség részéről fél százalój volt főt zászlakkal; volt ott ezenkívül egy szakasz közös hadseregbeli s egy szakasz honvédszár. A gyalogság az áldások alkalmával, melyet a püspök minden egyes oltárnál osztott a szentséggel, sortűzet adott, nem csekély ijedelmére egy pár gyöngédebb idegzetűnek. Az összes helybeli tanintézet hallgatói, úgy a veteránok és hadastányok is kirukkoltak. Nezőben tehát nem volt hiány, valamint a latinvaló is elég volt e délelőttön; tudvalevőleg pedig ezek képezik manapság a főzölt ilyen ünneplés-segeknel.

— **(A honvédség köréből.)** A zágrabi honvédkerület vezetésében változás állott be, a mennyiben gömörei Musulin Emil alabornagy, a kerület parancsnoka — ki a nagy gyakorlati alkalmával gyakran időzött városukban — saját kérélmére, egészségi szempontból, egy évi varakozási illetékek szabadságot tartott. A kerület parancsnokává Raslic Matyas, varakozási illetékek szabadságot vezérőrnagy, a tényleges állományba való áthelyezés mellett nevezett ki.

(A záróvizsgálatok az összes helybeli elemi iskolákban.) Az iskolaszék határozata szerint a záróvizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: a polgári leányiskolánál a hittanból június 18-án, a többi tantárgyakból a I. oszt-ban 23.án, a II. o-ban 24-én, a III-ban 25-én s a IV-ben 26-án, mindenkor d. e. 8—12 óra. A belvárosi fiúiskolában a hittanból június 16-án és 17-én valamennyi osztályban d. e. 8 és d. u. 2 óratól; a többi tantárgyakból a IV. osztályban június 20-án, a III-ban 21-én, az I-ben 23-án, a II-ban 24-én, az V-ben 25-én, a VI-ban 26-án; a tornavizsgálatok a megfelelő délutánokon. A zenevizsgálat június 22-én d. u. 3-kor. A belvárosi elemi leányiskolában a hittanból és a többi tantárgyakból június 14-én együttesen d. e. 8-tól, esetleg d. u. 2 óratól kezdve. Az ágostoni téri iskolában a hittanból június 9-én az összes fiú, 10-én az összes leányosztályokban; a többi tantárgyakból a IV. fősztályban június 18-án, az I. fősztályban 19-én, az I. leányosztályban 20-án, a II. fősztályban 21-én, a II. l. osztályban 23-án, a III. l. osztály-

olyan állapotban van, mint a ki pariter szesztes folyadékát öblítette le az élet gondjait, s a ezíra kifejezéseket, melyekkel rászint feleségét, részint hízóit s baromtiat traktálja, oly ékes egymasutánban sorakoztatja, hogy bizonyára ő saját maga sem érte meg, annál kevésbé azok, kikhez intézve vannak.

Ilyen alkalmakkor gyakran csudálkozva látja az anyjuk, hogyha férjeura a mindennap kidukáló czvikipuszt szolgálhatja ki neki, olyanféle izommozdulatok jelennek meg szája szélén, a milyent csak a vadalmával való közeli érintkezések szoktak előidézni. Hamar kitalálja ő saját okát s valami sarokban keresves sírásban tör ki szomorúsága.

— Hej, látom már, azok a színésznők egész elesavartak uramnak fejét, most már az én arcomat sem találja szépnék!

Szerencsére a szini előadások nem tartanak örökké, a rövid két hónap hamar elmúlik s akkor ismét visszatér minden a régi kerékvágásba.

ban 24-én, a III. l-osztályban 25-én, a IV. l-osztályban 26-án, az V. f-osztályban 27-én. A fős 6-va máh az utczai iskolában a hittanból június 11-én az összes fiu, 12-én az összes leányosztályokban; a többi tantárgyakból a IV. f-osztályban 19-én, az I. f-osztályban 20-án, az I. l-osztályban 21-én, a II. f-osztályban 23-án, a II. l-osztályban 24-én, a III. f-osztályban 25-én, a III. l-osztályban 26-án s a IV. l-osztályban 27-én. Az ismételőiskolában június 8-án. A szigeti külvárosi iskolában a hittanból június 12-én délelőtt a fiu-, délután a leányosztályokban; a többi tantárgyakból a III. leányosztályban június 18-án, az I. l-osztályban 19-én, az I. f-osztályban 20-án, a II. l-osztályban 21-én, a II. f-osztályban 23-án, a III. l-osztályban 24-én, a IV. l-osztályban 25-én, a IV. l-osztályban 26-án s az V. l-osztályban 27-én. Az ismételőiskolában június 22-én először a fiu- s aztán a leányosztályokban. A városi „Rudolphinumi” árvaintézetben levő 5 osztály leánytanodában június 9-én az összes tárgyakból. A városi iskolákban a záró-ünnepély június hó 29-én tartatik meg. A Werner-féle magán leányintézetben a hittani vizsgálat valamennyi osztályban június 25-én, a többi tárgyakból 27-én d. e. a III. és IV., d. u. az I. és II., jun. 28-án az V. és VI. osztályokban tartatják meg. A Liebscher-féle magán leányintézetben június 20-án a hittanból, a többi tantárgyakból június 27-én az I., II. és III., 28-án a IV., V. és VI. osztályokban tartatják a vizsgálatot.

— **(Kardos Kálmán főispán)** szerdán délelőtt fölvizsgálta a pécsi járás főszolgabírói hivatalát s az ügyvitelt teljes rendben találta, a mi fölött elismerésének adott kifejezést.

— **(A „Pécsi Dalárda” nyári ünnepélye.)** A „Pécsi Dalárda” — mint tudva van — a „Pécsi Dalkoszu” közreműködése mellett holnap, vasárnap, az őszi erdőben, részben a saját pénztára, részben az új színház alapja javára nagyszabásu nyári ünnepélyt rendez. Ez ünnepély műsora a következő:

1. „Szabadságdal” — férfiak Huber K.-tól. Előadja a „Pécsi Dalárda” és a „Pécsi Dalkoszu.” 2. „Nem tudom én mi a bajom” — férfiak Thern-től. Előadja a „Pécsi Dalárda.” 3. „Erdei tündözet” — férfiak Abt-tól. Előadja a „Pécsi Dalárda” és a „Pécsi Dalkoszu.” 4. „Fülemile” — népdal Borsay Samu-tól. Előadja a „Pécsi Dalkoszu.” 5. „Balaton taván” — keringő, férfiak zenekisérettel Fahrbaeh-től. Előadja a „Pécsi Dalárda” és a katonai zenekar. 6. „Népdalok” — Hoffertől. Előadja a „Pécsi Dalárda.” 7. „Csendes éj” — férfiak Pache I.-től. Előadja a „Pécsi Dalkoszu.” 8. „Fohász” — férfiak Huber K.-tól. Előadja a „Pécsi Dalárda” és a „Pécsi Dalkoszu.” 9. „Bordal” — férfiak Riegertől. Előadja a „Pécsi Dalárda.” 10. „Busan dalol a madár” — népdal Hoffer K.-tól. Előadja a „Pécsi Dalárda” és a „Pécsi Dalkoszu.” 11. „Norman dal” — férfiak Kteckentől. Előadja a „Pécsi Dalárda” és a „Pécsi Dalkoszu.” 12. „Vadászdal” — férfiak zenekisérettel. Előadja a „Pécsi Dalárda” a „Pécsi Dalkoszu” és a katonai zenekar. A műsor egyes pontjai között a helybeli 52. gyalogezred zenekara játszik. A műsor vezetője a közönség között mintegy 150 drb. emléktárgy fog kiosztást sorshuzas utján, mire a belépti jegyen fölűtetett szám szolgálat. Este tanez, az erdő kivilágítása lámpionokkal és villamos lámpákkal. A belépti jegy — mely fölűtűnő helyen viselendő — egyszerűsind egy tombolajegyet is képvisel s fölűtűtők számára fejenként 50 krjával, gyermekek részére 30 krjával válthatók künn a liget bejáratánál fölűtűtött pénztárnál. A k randuló közönség legcélszerűbben a délután 4 óra 20 perczkor induló zónat vonatot használhatja, ezenkívül több közönségi is áll a közönség rendelkezésére, melyek az ünnepélyt valóbbalakkal lesznek ellátva s melyek este is fognak közlekedni; este egyb-

ként — 11 óraker — a rendes vonat is felhasználható.

— **(A pécsi jótékonycélu nőegylet),** miként már jeleztük, saját pénztára javára f. évi június hó 15-én vasárnap napon a „Tettyén” a helyben állomásozó 52-ik gyalogezred zenekarának közreműködése mellett táncszal egybekötött júniálist rendez, mely alkalommal izletes és jó étel, italokról mérsékelt arak mellett a nőegylet fog gondoskodni. Este a romok villany-fáklával fognak kivilágítani. Belepti díj személyenként 30 kr, gyermekek részére 15 kr. — Kezdeté d. u. 3 óraker; kedvezőtlen időjárás esetében az ünnepély a pécsi nőegyleti helyiségben lesz megtartva.

— **(Phylloxera, tortrix és hernyó.)** Ez a bős háromság a legnagyobb ellensége most a gazdának. A fagy s a jég kíméletesebb volt, a mit ezek meghagytak, azt busásan viszi menthetetlenül ez a másik három. Dezső Miklós szőlőszeti vándortanító újabban Karancs és Baán közölség szöleit találta teljesen ellepetnek a phylloxera által. — A megye majd minden részében, nagyon kevés helyet véve ki, pusztít a tortrix pilleriana. Különösen a melegebb fekvésű dűlők telve vannak ez zöldsé szintű feketé fejű hernyókkal. Ezek szedése most nagyon haladatos dolog lenne. A hernyó hátrafelé megy s gyorsan leugrik a földre, azért a szedésnél óvatosan kell eljárni s aztán agyon kell taposni vagy elégetni. — A galagonya, vagy másképp kaposzta-özöndék, az a fehér lepke, mely most meg a városban is ezzevel röpköd, künn az erdőn, a gyümölcsösökben és szőlőkben pedig egész invázióval lepi el a fákat, leginkább most pusztítandó, mert most rakja le tojásait. Emellett fókép a tojásokat kell megsemmisíteni, mert különben két hét múlva meg-egyszer anyi hernyó kél ki másodtermésképeu. Ez a lepke sárga esomókban rakja le tojásait a levelek fölső lapjára. Egy ily esomóból 30—40 hernyó kél ki. A leveleket tehát legajánlatosabb gondosan leollózni és elégetni.

— **(A második marhakiállítás.)** Mult számunkban hosszabb cikkben írtuk le a sásdi marhakiállítás kiváló sikerét, melyben — mint értesülünk — a minapi czikkünkben föl említteteken kívül meg Kiss Aladar főszolgabíróunk is nagy része volt. Most arról értesít bennünket a baranyamegyei gazd. egyesület titkarsága, hogy egy második marhakiállítást is rendez, melyet ezuttal Villányban augusztus 17-én tartanak meg.

— **(A fő-utca aszfalt)** eddig csak a gyalogjárók feljén készült el, a mennyiben a jobb oldalon majdnem teljesen kész, a baloldalon pedig most folyik az alapozás. A munkat leginkább az iassítja, hogy a különféle síkban épült zegzugos hazaknál, s azok hol alacsonyabb, hol magasabb alapfevésűnél a lejtérés s az utvonal lehetőleg egyenesítése sok nehézségekbe ütközött. Mindazonáltal a jövő hét közepén a gyalogjárókkal teljesen készen lesznek s addig elkészült a „Hajó” vendéglőtől a förtérre vezetendő csatorna lerakása is, ami szintén lassítja a munkát s akkor megkezdhetik a kocsit aszfaltozását. Az előbb említtet csatorna lerakására vonatkozólag jellemző sorokat intézett hozzánk egy szemlélő azt írva, hogy „a pécsi szakértő iparosokra s egyáltalán az intéző köröknek a szakertelemre vonatkozó fölfogásra nem kis világot vet azon körülmény, hogy a „Hajó” szálló előtti csatornaazast egy acsmester (r) készíti. Tekintve, hogy ez a városnak első kísérlete e téren, annak sikere iránt nagyon biztató reményt táplálhatunk.” Hat mindenestre nagyon érdekes valami ez, hanem a szemlélő nagyon téved, ha azt hiszi, hogy ez a városnak első kísérlete e téren; mert hat mit szól ahhoz a meg jellemző körülményhez, hogy Pécs városnak ez idő szerinti ugyanezett „vizvezeték (r) fölött szintén az a bizonyos acsmester ügyel föl s elődje is acsmester

volt, sőt még csak nem is mester, mint a mostani, hanem szimpla legény.

— **(Az egerághi templom restaurálása)** befejezést nyert. Graics Endre akadémiai festő, a ki még a mult őszszel fogott a munkába, most tejezte be a kifestést. A restaurálás összes költsége 4000 frtot tesznek ki, melyt a templom 14 ezer frtyi alapvagyona-ból fedeznek. Ezt az alapvagyont egy ottani polgárosszony hazományából leány a templom.

— **(A belvárosi leányiskola),** miután a volt Oertzen-féle hazból királyi táblahelyiséget csináltak s így az ifju esemetét onnan kiakolbolitják — egyelőre hajlek nélkül szűkölködik. Az iskolaszék ülésén két bérházat jelölték ki jövendő helyiségell az ifju belvárosi leányiskolának, az egyik a „Bazár” épület, melynek II. emeletén találatok alkalmas helyiségek, a másik a Jenzenszky-féle ház a Fő utcában, mely bérbe — vagy el is adandó. Az iskolaszék Aidinger János elnököt bizta meg, hogy e helyiségek után tudakozódjék s az eredmény fölül jelentést tegyen. A belvárosi leányiskolában a jövő iskolai évben a III. osztályt is megnyitják.

— **(Strossmayer Pécsen keresztül utazóban.)** Strossmayer horvát püspök, a magyarok esküdt ellensége, szerdán délben egy negyed óra városuknak vendége (?) volt, a mennyiben Rómából visszajövet az Eszék felé menő vonattal Pécest is érintette, aztán tovább utazott Diakovarra.

— **(Halálozás.)** Pum József sásdi kir. járásbírósi iruk e hó 3-án 29 éves korában elhunyt Szent-Kuton. A jobb jövöt érdemelt ifju ember — kinnek mint pécsi születésűnek szamos barátja és ismerőse van Pécsent — par hettel ezelfött jött haza szabadságidejének letöltésére, hogy azalatt előrehaladt tüdőbaját gyógyíttassa s innét az orvosok tanácsára csak nemrég ment ki Szent-Kutra, a baranyai Gleichenbergbe. Ott tüdőni is kezdett s még halála napján is kora reggel vidám hangulatban volt, midőn 5 óra tájban hirtelen eloltotta a halat a gyenge élet pislogó mécsét. Temetése ugyanott e hó 4-én ment vége.

— **(Az aranyimes Girk kanonok.)** Megbízható forrásból értesülünk, hogy Girk Alajos pécsi örkanonok ma a gyüdi templomban aranyimesjét tartja, mely alkalommal egy ő reá nézve emlékezetesen érdekes egybazi ferfu fogja segédkezésével vezetni. A mindig szerényen visszahúzódó kanonok e nagy es nevezetes alkalommal kerülni kívánt minden zajt és fölűtűnést, melyet mindig is került, még jótékony cselekedeteinél is, s aranyimesjét egész esendben fogja elmondani.

— **(Hymen.)** Tauszik Emil dr. mo-hacsai ügyvéd holnap — vasárnap — tartja esküvőjét Fenyvessy Szerena kisasszonnyal Budapestben a „Hany-utcai izraelita templomban.

— **(Vizsgálatok rendez a helybeli izr. iskolában.)** A pécsi izr. iskola ezváro vizsgálatát a következő sorrendben tartatnak meg: a hittanból június 5-én délelőtt a polgári leányiskola 4 osztálya s a főrealiskola és főgimnázium V., VI. és VII. osztályai fölűt; 8-án d. e. a főrealiskola és főgimnázium I—IV. osztályai fölűt. Az általános vizsgálatok a telekekezeti népiskolában a IV. leányosztályban június 22-én d. e., a III. l-oszt.-ban 23-án d. e., a II. l-oszt.-ban 23-án d. u., az I. l-oszt.-ban 24-én d. e.; az I. f.-osztályban 25-én d. e., a II. f.-oszt.-ban 26-án d. e., a III. l.-oszt.-ban 26-án d. u., a IV. l.-oszt.-ban 27-én d. e. Heber vizsgálat a III. és IV. l.-oszt.-ban 28-án d. u. Az iskolaév ünnepélyes befejezése s a jutalmak kiosztása 29-én d. e.

— **(A magyar-franczia biztosító társaságnál)** — mint az „O. É.”-ben olvasuk — a tisztult ér. vel. egyház a Debreczenben e hó elején tartott közgyűlésén az összes egyházi épületeket biztosítással tűzkar ellen, miután az irant a legelőnyösebb s a legkedvezőbb ajánlatot a „magyar-franczia bizt. részv. társ.” tette. A közgyűlés 6 tagu bizottságot küldött ki, hogy a szerződést a „magyar-franczia” bizt. társasággal kösse meg. Ezt azért említtjük meg e helyen, mert legutóbb egyes lapok ismét jónak látják a nevezett társaság hiteltelontant

kinyjított jobb karjával a szoba falaira, a bol-
rendbe függtek a kacagányos, köcsagoltas
ösök időkelettelte arezkepei — dörgő hangon
kiáltott a fiára :

— Nézzed! Számítsd meg hány van? Tizenegy — ugye? Én vagyok a tizenötödik — te a tizenhatodik . . . Tizenegy . . . tizenöt — akarom mondani, mert magamat is hozzászámítom — tizenöt ösöd viselte mocsok talan tisztaságban — azt a neve előttd, a mi most a tied s nem volt azon egy szennyfolt sem, — hogy halalom előtti öröklül átvetted . . . A Kopacsyak arany orozslánya nem fakult meg, bar megviselték rossz idők viharai . . . Nem esett arra — szomorú napok közepett sem — homály tizenöt ivadékok teteteiről; de te — te — a tizenhatodik: beszennyezted, magaddal rontottad a sarba, egymagad homályba borítva négyszázados fényét . . .

A kemény hangból egyszerre átcsapot a szomorú, kétségbeesett, de mindig érzés hangba: — Az én fiam tudott ilyet tenni? Gyermeké annak az asszonynak, a kihez hasonlót nem hordott többet a föld hátán! . . . Ott van a képe . . . Eredj rosz fiu, haladatlan gyermek, nemtelen nemes; eredj nézd meg — az volt a te anyád! . . . Te nem ismerted; megialt mikor születted! . . . Nézd meg! . . . Eredj! borulj le előtte, szeresd, imádd, tiszteld, mert meg egy második ilyet nem teremtett az Isten . . .

Az erős aggasztan egészen meg volt törve. A szeméből két fényes könnyesep gördült alá, arezán, a besütő napfényben csillogó hosszú barazdat vonva maga után. Átegedte magát teljesen a szomorú emlékre kitörő fájdalomnak. Az öreg, büszke, nehéz viharokban edzett férfi sirt, Lazban égő, forró arezán enyhületadóan omlott végig a j-tékony, áldados eső — nagy megkönnyebbüléscül fájó keblének. A lassan legegörgülő könnyek tetovazva futottak be ezüstös, hosszú bajuszát — leomló főhéher szakalauk egy-egy szalán reszketeg futamban végigszaladva . . .

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

X. Y. A „Pécsi Dalárda“ nem megy Bécsbe a becsi dalártnepélyre; nem pedig azért, mert az osztrak ünnepe, a hol csupa német nota járja s a hol tehát ő nem énekelhetne magyarul. Németül pedig nem akar énekelni még Bécsben sem.

Laptulajdonos: Felelos szerkesztő:
NAGY FERENCZ **HAKSCH LAJOS.**

Hirdetések:

Az eredeti

SINGER-varrógépek

a családi hasznalatra épügy, mint ipari célra a legelőnyösebb és legtükélete sebb varrogépek a világon.

Főelőnyei:

Egyszerű szerkezet, könnyű kezelés, sokoldalú munkaképesség, legnagyobb tartósság.

A gyár 30 évi feunállása, valamint minden nagyobb vidéki városban levő főközletem élet-képének bizonyult berendezése a legbiztosabb és legelőnyösebb jótállást nyújtja. Eladás történetik arémelés nélkül, heti részletek mellett; készpénzfizetés mellett magae-engedmény.

NEIDLINGER G.

Pécssett, Széchenyi-(fő)-tér 10. sz.

1890-iki friss töltésű ásványvizek

A mohai ágnesforrás raktára. Valódi tartományi **Regedelvíz** 1 palack 1 1/2 liter tartalommal íveggel egyttel **csak 18 kr.**

Appollinaris-forrás
Bellini savanyúvíz
Budai keserűvíz
Ferencz József, Hunyady László, Hunyady Árpád, Erzsébet, Stefánia, Victoria, Rakóczy
Borszéki savanyúvíz
Carlsbadi víz, őrvény, malom és vár
Carlsbadi Sprungelő
Csizi iblanyvíz és büzeny forrás
Czigelkai iblanyvíz
Eger franzensbadi víz, Ferencz-rét forrás
Emsi Kraenehen öböl
Emsi, Victoria-forrás
Gieslhübl savanyúvíz
Gleichenbergi Constantiu
Gleichenbergi Emma-forrás
Halli iblany (jód) víz
Ivándai keserűvíz

Klauseni acél forrás
Kiszingi Rakóczy
Koryuticzi savanyúvíz
Lipíki iblany-forrás
Levicói arsen víz
Margit gyógy-forrás
Mairnabadi keresztkúti
Parádi kénvíz
Petánczi Széchény Prehlaí savanyúvíz
Pulnai keserűvíz
Pyrnonti acél forrás
Radeuui savanyúvíz
Ronczegnoi arsen (mireny)
Rohitzi víz (Tempeltoras)
Szalvator-forrás
Saidschitzi keserűvíz
Schwalbaehi acél- és borvíz
Seltersi víz
Snljguli savanyúvíz
Szolyvai
Szulini
Vicky, hautes

valamint bel- és külföldi cognac kapható

Eizer Jánosnál

Pécssett, Széchenyi-tér. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszkoztetnek.

7122. sz. kv. 1890.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint teilekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a pécsi takarékpéztár végrehajthatónak öv. Hautosy Lajosné mint Begovics Antal örököse végrehajtást szendvedő elleni 3000 frt tókekövetelés és járulékaí iránti végrehajtasi ügyében a pécsi kir. törvényszék területen levő Pécssett fekvő a pécsi 229. sz. tjkvben felvett 1.364 és 364.a. hszsz. a. 253. sz. házra, udvarra és kertre 11700 frt becsárban, a 3510. hsz. a. szőlőre és pinczére 1367 frt becsárban, a 3621. hsz. a. szőlőre és pinczére 1508 frt becsárban, a 229 és 4538. sz. tjkvben felvett 4325 és 4371. hsz. a. tekvősegekre egyttel 1338 frt becsárban az árverést mint ezenel magallapított kikialtási arbu elrendelte, és hogy a tennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi augusztus 22-ik napjan délelőtt 10 órakor Pécssett a kir. trvszek árverési szobájában megtartandó nyilvános árveresen a megallapított kikialtási aron alul is eladatul fognak.

Árverezni szandékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat, vagyis 117 frt, 13 frt 67 kr., 15 frt 8 kr, 13 frt 38 kr. kézpénzben, vagy az 1881 : LX. t. ez. 42. §-ában jelzett artolyammal számított és az 1881. november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 : 60. t. ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigaltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint teilekkönyvi hatóság. Pécssett, 1890. évi april hó 30. napjan.

Lukrits István kir. törvszéki bíró.

A cs. és kir. kiz. szab.

Herzog Sándor gyárai, Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 6.

szállítanak elismert legjobb minőségű

Mosógépeket,
(Strakosch és Poner szabadalmazott)
facsarógépeket,
ruha-mángolókat,
vasalógépeket
sat.

Csatorna-zárákat,
önmozgásu,
legjobb védelem
áradás ellen,
patkányok ellen,
csatorna-húz ellen.

Meidinger-kályhakat
egyszerű és díszes kialakításban.
szabályozható
töltő-kályhakat,
Caloriferest,
központi fűtéseket,
szellőztető készülékeket.

Eladás jótállás mellett. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

7511. sz. alisp. 1890. sz.

Baranyavármegye alispánjától.

Versenytagyalás.

A mohács-pécsváradí törvényhatósági közut f. évben épülő 13—17 kilometer szakaszán létesítendő

4 drb műtárgy építési

költsége összesen **4839 forint 07 krral** van előirányozva.

Ezen munkálatok biztosítása céljából a **versenytagyalást folyó évi június hó 14-én délelőtt 9 órára** hivatalos helyiségembe tüzöm ki, és lehivom a vállalkozni óhajtokat, hogy szabályszerűen felbélyegzendő ajánlataikat az ajánlandó ártkülönböztetnek „-okban való kifejezése mellett az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő értékű övadékkal felszerelve öt pécssettelt zárt borltékban a versenytagyalás kezdetéig megyei első aljegyzőnél nyujtsák be.

Ezen építkezésre vonatkozó műjavaslatok folyó hó 8-tól kezdve a vármegyei jegyzőségben (I. emelet 8. sz. ajtó) naponkint délelőtt 11—12 közt megtekinthetők.

Az elfogadandó ajánlat övadéka a vállalati összeg 10%-ára lesz biztosítékkal kiegészítendő, a többi övadékok pedig nyomban vissza lesznek adva.

Pécssett, 1890. június hó 5-én.

Szily László, alispán.

